

Kódex ochrany študentov

Kolégium Antona Neuwirtha

1. NÁŠ ZÁVÄZOK

Kolégium sa zaväzuje poskytovať študentom bezpečné a láskavé prostredie pre ich rozvoj a rast a zavádzať do praxe postupy, opatrenia a očakávania, ktoré zabezpečia róznu prevenciu a primeranú reakciu na akúkoľvek formu násilia alebo zneužitia. Tento dokument upravuje náš prístup k ochrane študenta, ktorý zahŕňa kódex správania pre všetkých učiteľov, spolupracovníkov a členov tímu, popisuje nábor, ako aj školiace procesy, definuje zodpovedných členov vedenia, členov tímu a popisuje postupy pre prevenciu rizík, rovnako aj nahlasovanie prípadov zneužívania a odpoveď na ne. **Ochrana študenta je pre Kolégium prioritou a urobíme všetko pre to, aby sme sa postarali o každého študenta a mladistvého.**

2. AKÉ FORMY NÁSILIA EXISTUJÚ A AKO ZISTÍME, ŽE SA MOŽNO DEJÚ NAŠIM ŠTUDENTOM

Napriek tomu, že v našej spoločnosti na národnej aj nadnárodnej úrovni jednoznačne deklaruujeme nulovú toleranciu k násiliu páchanému na deťoch a mladistvých, vieme, že na Slovensku existuje vysoká latencia najmä domáceho násilia, ako aj prípady zneužitia zo strany pomáhajúcich osôb či dospelých v pozícii autority a dôvery. Dokázať násilie na deťoch a mladistvých a spravodlivo ho potrestať je komplikované. O to dôležitejšie je, aby sme boli voči možnému výskytu násilia na študentoch v našom programe vnímaví, dokázali ho rozpoznať a oznámiť ho - a predovšetkým mu predchádzať. V tejto časti preto nájdete informácie o tom, ako definujeme násilie, a tiež o jeho jednotlivých formách. Prejdeme si znaky, podľa ktorých je možné spoznať násilie, ktoré sa možno deje študentom v našom okolí: ako sa môže prejaviť na ich správaní, fyzickom zdraví, poznávacích schopnostiach, prežívaní aj v psychosomatickej oblasti. V druhej časti následne nájdete základné informácie o rodinných kontextoch, ktoré môžu viesť k násiliu. Špeciálnu pozornosť venujeme aj psychickému násiliu, ktoré je často ťažšie spoznať, a na záver aj tomu, aké krátkodobé aj dlhodobé následky môže študentom spôsobovať týranie.

DEFINÍCIE

Dieťa je akákoľvek osoba mladšia ako 18 rokov. Zraniteľná osoba je akákoľvek osoba, mladšia alebo staršia ako 18 rokov, ktorá je alebo môže byť z dôvodov postihnutia, veku, choroby, kontextu, v ktorom sa nachádza, alebo v dôsledku sociálnych a iných nerovností neschopná postarať sa o seba alebo sa chrániť pred násilím a zneužitím.

Zneužitie alebo týranie definujeme ako akékoľvek konanie alebo nečinnosť, ktoré vedie k závažnému porušovaniu ľudských práv, občianskych slobôd, telesnej integrity, dôstojnosti alebo všeobecného blaha dieťaťa alebo zraniteľnej osoby, či už úmyselné alebo neúmyselné, vrátane sexuálnych vzťahov alebo finančných transakcií, ku ktorým daná osoba neudelila alebo nemôže udeliť platný súhlas, alebo ktoré sú úmyselne vykorisťujúce. Zneužívanie môže byť spáchané akoukoľvek osobou (vrátane iných osôb so znevýhodnením), ale je mimoriadne znepokojujúce, keď k nemu dochádza v rámci vzťahu dôvery alebo každodennej starostlivosti, alebo vo vzťahoch, ktoré sa vyznačujú nerovnými pozíciami založenými na právnej, profesionálnej alebo úradnej pozícii; nerovnej fyzickej, ekonomickej alebo sociálnej sile; alebo na základe pohlavia, rasy či náboženstva.

DRUHY ZNEUŽÍVANIA A PRÍKLADY

1. **Telesné týranie** je násilné, úmyselné konanie rodičov alebo iných osôb, ktorého dôsledkom je telesné utrpenie, poškodenie zdravia, fyzické zranenie alebo smrť dieťaťa. Za telesné týranie dieťaťa je zodpovedný aj ten, kto je pri týraní prítomný a nezabráni mu, alebo aj osoba zodpovedná za dieťa, ktorá vedome alebo z nedbalosti zlyhá pri prevencii pred úrazom či poškodením zdravia dieťaťa.

Telesné týranie je napríklad fackovanie, bitie päsťami a rôznymi predmetmi, kopanie, tlčenie hlavy o stenu; štipanie, hryzenie, ťahanie za vlasy alebo uši; pálenie cigaretou, úmyselné popálenie; dusenie, škrtenie, topenie; priväzovanie, zväzovanie; poranenia strelnou alebo reznou zbraňou.

2. **Sexuálne zneužívanie** je nepatričné vystavenie dieťaťa a mladistvého pohlavnému kontaktu, činnosti či správaniu. Zahŕňa pohlavné dotýkanie, styk či vykorisťovanie, s ktorými zraniteľná osoba nesúhlasila alebo nemohla súhlasiť, alebo ku ktorým bola nútená dať súhlas.

Bezdotykové sexuálne zneužívanie zahŕňa napríklad trenie či dotýkanie sa zvonka odevu, zapojenie detí a mladistvých do pozerania či vytvárania pornografických fotografií či videí alebo vystavenie exhibicionizmu; kontaktné zneužívanie je fyzický sexuálny kontakt, dotýkanie sa pohlavných orgánov; znásilnenie, pohlavný, orálny i análny styk.

3. **Psychické týranie** je opakované odmietanie, ponižovanie, zastráňovanie, izolácia od okolia, zneužívanie a také konanie, ktoré má vážny negatívny vplyv na psychický, citový vývoj a správanie dieťaťa.

Psychické týranie môže mať podobu slovných útokov na sebavedomie a dôstojnosť dieťaťa, opakované ponižovanie či odmietanie, vystavovanie dieťaťa násilniu alebo vážnym konfliktom doma, násilná izolácia a neadekvátna kontrola, vyvolávanie atmosféry strachu a neistoty, nútenie k žobraniu a citové vydieranie (napr. zabraňovanie styku s rodičom v rámci vzájomných nezhôd).

4. **Zanedbávanie** je pasívna forma týrania, teda akýkoľvek nedostatok starostlivosti a zabezpečenia potrieb, ktorý spôsobuje vážnu ujmu vo vývoji dieťaťa alebo ohrozuje dieťa.

Telesné zanedbávanie zahŕňa neposkytovanie primeranej výživy, oblečenia, zdravotnej starostlivosti a ochrany pred zlom a škodlivými vplyvmi. Citové zanedbávanie je dlhodobá nedostatočná stimulácia a zanedbávanie základných duševných a citových potrieb dieťaťa, ako napr. žiadne alebo minimálne prejavy lásky a porozumenia a pocitu, že dieťa niekam patrí. Zanedbávaním výchovy a vzdelávania je napríklad neustála absencia v škole či detská práca v domácnosti i mimo nej.

3. KÓDEX SPRÁVANIA UČITEĽOV, SPOLUPRACOVNÍKOV A ČLENOV TÍMU KOLÉGIA

Náš záväzok

- Kolégium je odhodlané poskytovať študentom bezpečné a láskavé prostredie, aby sa rozvíjali a prekvitali. Ochrana študentov je pre Kolégium prioritou a budeme sa snažiť, aby sme sa o každého študenta a mladého dospelého starali.

Naša vízia

- Konáme v súlade s víziou a poslaním Kolégia Antona Neuwirtha.
 - **Víziou** Kolégia sú stovky mužov a žien pôsobiacich v rôznych oblastiach verejného života na Slovensku a v Európe, ktorí budú svojím zdravým rozumom a cnostným životom vydávať svedectvo Pravde, Dobru a Kráse.
 - **Poslaním** Kolégia Antona Neuwirtha je formovať mysle a charaktery mladých ľudí systematickým vzdelávaním o kresťanskom kultúrnom dedičstve a jeho vplyve na západnú civilizáciu.

Náš prístup k študentom a mladým ľuďom v programe

- Snažíme sa byť pre študentov vzorom v cnostiach a vlastnostiach, ktorým ich učíme.
- K našim študentom pristupujeme s rešpektom.
- Vždy hovoríme a konáme čestne.
- Pýtame sa a aktívne počúvame, vyhýbame sa poučovaniu študentov.
- Snažíme sa vytvoriť bezpečné, dôveryhodné a chápané prostredie.

Dodržiavanie poriadku

- Snažíme sa poznať študenta a porozumieť kontextu a situácii, aby sme mohli použiť vhodný jazyk a prípadné výchovné opatrenia, keď riešime nedodržiavanie pravidiel.

- Nepoužívame slovník, ktorý by sa mohol chápať ako urážlivý, výhražný alebo šikanujúci.
- Študentov nikdy telesne netrestáme.

Vzťahy

- Pokusy o intímne zblíženie zo strany učiteľov/spolupracovníkov/členov tímu Kolégia voči súčasným študentom alebo intímne vzťahy so študentmi sú výslovne zakázané.

Sociálne médiá

- Študentov na sociálnych sieťach aktívne nevyhľadávame. Starostlivo zvážime, či prijmemo „žiadosť o priateľstvo“ od študentov, pretože ak uvidíme príklady nezákonného správania (napr. požívanie alkoholu študentmi pod 18 rokov), budeme musieť podľa toho aj konať.
- Dbáme na naše „nastavenie súkromia“ a na obsah, ktorý zdieľame.

Fyzické priestory

- Individuálne stretnutia so študentmi sa snažíme mať na verejne viditeľných miestach. Ak si stretnutie vyžaduje súkromie, nikdy dvere nezamykáme, a ak je to možné, máme dvere aspoň čiastočne otvorené.

Fyzický dotyk

- Používame zdravý rozum a snažíme sa vnímať situáciu. Ak by študent alebo pozorovateľ mohli fyzický dotyk či situáciu zle pochopiť, je lepšie sa im vyhnúť. Radšej odpovedáme na správanie študentov, ako dotyk iniciujeme (napr. objatie, keď je študent rozrušený).

Dôvernosť

- Počas programu sa môžeme dozvedieť citlivé informácie, ktoré sa týkajú študenta, jeho rodiny a iných osôb. S týmito informáciami zaobchádzame s rešpektom a pokiaľ si nevyžadujú našu reakciu, uchováваме ich ako dôverné.
- Nikdy nesľubujeme úplnú dôvernosť, pretože 1) ak je niekto v nebezpečenstve alebo je zneužívaný, sme zákonne (a morálne) povinní toto nahlásiť; 2) možno budeme musieť hovoriť s inými dospelými o tom, ako zareagovať na informácie, ktoré sme získali.

Zdravie

- Keď vidíme príznaky fyzickej či psychickej nerovnováhy, študentov či rodičov odkážeme na odborníkov a nesnažíme sa vyriešiť situácie, ktoré sú mimo našej odbornosti.